



**Oliy ta'lim tashkilotlarining bakalvriat ta'lim yo'nalishlari bitiruvchi bosqich talabalari o'rtasida "Kimyo", "Biologiya", "Fizika" hamda "Informatika va axborot texnologiyalari" fanlaridan Respublika fan olimpiadalarini o'tkazish tartibi to'g'risidagi**

**NIZOM**

**1-bob. Umumiy qoidalar**

1. Mazkur Nizom oliy ta'lim tashkilotlarining bakalvriat ta'lim yo'nalishlari bitiruvchi bosqich talabalari o'rtasida "Kimyo", "Biologiya", "Fizika" hamda "Informatika va axborot texnologiyalari" fanlaridan Respublika fan olimpiadalarini (keyingi o'rinlarda – Olimpiadalar) tashkil etish, o'tkazish, ishtirok etish va olimpiada g'oliblarini aniqlash tartibini belgilaydi.

2. Olimpiadalar jarayonlarini muvofiqlashtirib borishga Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari markazi (keyingi o'rinlarda – Markaz) mas'ul hisoblanadi.

3. Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining (keyingi o'rinlarda – Vazirlik) tegishli buyrug'iga asosan har bir fan bo'yicha Olimpiadalarni o'tkazishga mas'ul oliy ta'lim tashkilotlari belgilanadi.

4. Olimpiadalarni o'tkazishga mas'ul oliy ta'lim tashkiloti buyrug'i bilan tasdiqlangan Tashkiliy qo'mita Olimpiadalarning tashkiliy-texnik va axborot tizimlarini tashkillashtiradi hamda Olimpiadalarning adolatli, shaffof o'tkazilishini ta'minlaydi.

5. Hakamlar hay'ati va Apellyatsiya komissiyasi a'zolari, auditoriya rahbari va nazoratchilari o'z ish joylari tomonidan moddiy rag'batlantiriladi. Mukofot va rag'batlantirish miqdori Tashkiliy qo'mita tomonidan belgilanadi.

**2-bob. Olimpiadalarning maqsad va vazifalari**

6. Olimpiadalarning asosiy maqsadi quyidagilar hisoblanadi:

talaba yoshlar orasidan kimyo, biologiya, fizika hamda informatika va axborot texnologiyalari yo'nalishlari bo'yicha iqtidorli va qobiliyatli talabalarni aniqlash;  
talabalarda ilmiy-tadqiqotchilik faoliyatiga bo'lgan qiziqishini oshirish;  
tayanch kompetensiyalarni, kasbiy-ahamiyatli shaxs sifatlarini, egallangan bilimlarini amaliyotda qo'llash motivatsiyasini shakllantirish;  
iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlash va intellektual rivojlanishi uchun shart-sharoitlarni kengaytirish.

7. Olimpiadalarning asosiy vazifalari quyidagilar hisoblanadi:

kimyo, biologiya, fizika hamda informatika va axborot texnologiyalari yo'nalishlari bo'yicha iqtidorli va qobiliyatli talabalarni saralash va qo'llab-quvvatlash hamda ularni rag'batlantirish tizimini yaratish;

iqtidorli yoshlarning olimpiadalarda ishtirok etish imkoniyatlarini kengaytirish va bilimlarini mustahkamlab borish, shuningdek, respublika miqyosida tengdoshlari orasida ilmga bo'lgan qiziqishni targ'ib etishni yanada kuchaytirish; mantiqiy fikrlash va ilmiy faoliyatga qiziqishlarini oshirish.

### **3-bob. Olimpiadalar o'tkaziladigan fanlar va o'tkazish tartibi**

8. Olimpiadalar kimyo, biologiya, fizika hamda informatika va axborot texnologiyalari fanlaridan **har yili 20-mayga qadar** o'tkaziladi.

9. Har bir fan bo'yicha aniq sanalar respublika Tashkiliy qo'mitasi tomonidan mazkur muddat doirasida belgilanadi.

10. Oliy ta'lim tashkilotlari tegishli yo'nalishlar bo'yicha Olimpiadalar ishtirokchilari (talabalar va ularning murabbiylari) ro'yxatini Markazning rasmiy elektron pochtasiga taqdim etadi.

Ro'yxatdan o'tish boshlanishi haqida Vazirlikning va Markazning rasmiy sahifalarida e'lon beriladi. Ro'yxatdan o'tish jarayoni Olimpiadalarni o'tkazish sanasidan ikki kun oldin to'xtatiladi.

11. Olimpiadalarda O'zbekiston Respublikasida faoliyat olib borayotgan oliy ta'lim tashkilotlarining kimyo, biologiya, fizika hamda informatika va axborot texnologiyalari yo'nalishlaridagi bakalavriat ta'lim yo'nalishlari bitiruvchi bosqich talabalari ishtirok etishlari mumkin.

12. Oliy ta'lim tashkilotlari topshiriqlar bazasining maxfiyligini ta'minlaydi.

13. Olimpiadalar o'zbek tilida o'tkaziladi.

14. Olimpiadalar 2 turda o'tkaziladi va umumiy 100 ballik tizimda baholanadi:

Olimpiadalarning baholash mezonlari hakamlar hay'ati tomonidan ishlab chiqiladi va Olimpiadalar boshlanishida e'lon qilinadi.

#### **1-tur. Yozma ish – 50 ball.**

1-tur 3 xil qiyinlik darajada mos ravishda 5 ballik ikkita, 8 ballik ikkita va 12 ballik ikkita savol va masalalardan iborat. Umumiy beriladigan vaqt – 4 soat.

Ishtirokchilar savol va masalalarni yozma ish shaklida videokuzatuv nazorati ostida topshiradi.

Ishtirokchilarning 1-tur bo'yicha olgan ballari to'g'risidagi ma'lumot yozma ishlar yakunlangandan so'ng, 4 soat ichida olimpiada o'tkazilayotgan oliy ta'lim tashkilotining rasmiy saytiga joylanadi.

1-turda kamida 35 ball to'plagan ishtirokchilar 2-turga o'tkaziladi.

#### **2-tur. Amaliy qism – 50 ball.**

1-turdan o'tgan ishtirokchilar kimyo, biologiya va fizika fanlari bo'yicha laboratoriya sinovlarini, informatika va axborot texnologiyalari bo'yicha amaliy topshiriqlarni bajaradi. Topshiriqni bajarishga 2 soat vaqt beriladi.

Amaliy qismda har bir fan bo'yicha 1 ta topshiriq beriladi. Topshiriqlarning to'g'ri va to'liq bajarilganligiga qarab 50 ballgacha baholanadi.

2-turda berilgan topshiriqlarni muddatidan oldin to'g'ri va aniq bajargan ishtirokchilarga ustunlik beriladi.

#### **4-bob. Olimpiadalar g'oliblarini aniqlash tartibi**

15. Olimpiadalar g'oliblari har bir fan bo'yicha alohida aniqlanadi. Ishtirokchilarning yakuniy natijasi 1- va 2-turda to'plagan ballari yig'indisi (100 ballik tizim) asosida belgilanadi.

16. Har bir fan bo'yicha ishtirokchilar yakuniy ballar ketma-ketligiga ko'ra yuqoridan pastga qarab reyting qilinadi hamda mos ravishda I, II va III o'rinlar belgilanadi.

17. Agar bir fan doirasida bir xil o'rin uchun ikki yoki undan ortiq ishtirokchining yakuniy bali teng kelib qolsa, g'olib quyidagi ketma-ketlikda aniqlanadi:

- a) birinchi navbatda 2-tur natijasi yuqori bo'lgan ishtirokchiga ustunlik beriladi;
- b) 2-tur natijalari ham teng bo'lsa, oliy ta'lim tashkilotining Tashkiliy qo'mitasi qarori bilan 3 nafar mutaxassisdan iborat Komissiya tuziladi;
- d) Komissiya tomonidan ishlab chiqilgan qo'shimcha sinov topshiriqlari asosida munosib nomzod aniqlanadi;
- e) qo'shimcha sinov jarayoni videokuzatuv nazoratida o'tkaziladi, jarayon to'liq yozib olinadi va natijalar bayonnoma bilan rasmiylashtiriladi.

#### **5-bob. Nizolarni ko'rib chiqish tartibi**

18. Ariza va shikoyatlar Olimpiadalar natijalari e'lon qilingandan so'ng, apellyatsiya komissiyasida yozma tarzda qabul qilinadi va shu kunning o'zida ko'rib chiqilib, natijalari bo'yicha murojaatchiga e'lon qilinadi.

19. Talabalar tomonidan topshiriqlarga bo'lgan e'tirozlar topshiriqlar bazasini ekspertizadan o'tkazishga mas'ul bo'lgan professor-o'qituvchilar tomonidan ko'rib chiqiladi va apellyatsiya xulosasi tayyorlanib, Tashkiliy qo'mitaga taqdim etiladi.

20. Kelib tushgan e'tirozlar o'rinli deb topilsa, oliy ta'lim tashkiloti Tashkiliy qo'mitasi qarori bilan baholash natijasi qayta ko'rib chiqiladi, zarur hollarda bayonnomaga tegishli o'zgartirish kiritiladi va asoslovchi hujjatlar respublika Tashkiliy qo'mitasiga taqdim etiladi.

#### **6-bob. Olimpiadalar g'oliblarini rag'batlantirish tartibi**

21. Olimpiadalar g'oliblarining oliy ta'lim tashkiloti tegishli yo'nalishlari bo'yicha magistratura mutaxassisligiga o'qishga imtiyozli qabul qilinishi yuzasidan O'zbekiston Respublikasi ta'lim tashkilotlariga qabul qilish bo'yicha davlat komissiyasiga taklif kiritiladi.

22. Olimpiadalar yakunlari bo'yicha g'oliblarga Vazirlikning tegishli diplomlari (I, II va III o'rinlar uchun) taqdim etiladi.

23. Olimpiadalarda g'olib bo'lgan har bir talabaga va ularning murabbiyiga quyidagi miqdorda pul mukofotlari beriladi:

1-o'rinni egallagan talabaga — bazaviy hisoblash miqdorining 50 baravari, ularning murabbiylariga bazaviy hisoblash miqdorining 25 baravari;

2-o'rinni egallagan talabaga — bazaviy hisoblash miqdorining 40 baravari, ularning murabbiylariga bazaviy hisoblash miqdorining 20 baravari;

3-o'rinni egallagan talabaga — bazaviy hisoblash miqdorining 30 baravari, ularning murabbiylariga bazaviy hisoblash miqdorining 15 baravari.

24. Olimpiadalar g'oliblari va ularning murabbiylarini rag'batlantirish xarajatlari tegishli oliy ta'lim tashkilotlarining budjetdan tashqari mablag'lari hisobidan qoplanadi.

### **7-bob. Olimpiadalarni yakunlash tartibi**

25. Olimpiadalarning yakuniy natijalari yuzasidan respublika Tashkiliy qo'mitasining yig'ilishi o'tkaziladi hamda yakuniy bayon qabul qilinadi.

26. Qabul qilingan yakuniy bayon asosida g'oliblar to'g'risidagi umumlashtirilgan ma'lumotlar respublika Tashkiliy qo'mitasi kotibi tomonidan Ta'lim muassasalari faoliyatini tashkil etish, litsenziyalash, ta'lim sifatini ta'minlash departamentiga belgilangan tartibda taqdim etiladi.

27. Olimpiadalarni o'tkazish jarayonlari va yakuniy natijalari to'g'risidagi ma'lumotlar Vazirlik va tegishli oliy ta'lim tashkilotlarining rasmiy veb-saytlari hamda ijtimoiy tarmoqlardagi rasmiy sahifalarida yoritiladi.